

Liceum Ogólnokształcące im. Zygmunta Działowskiego w Wąbrzeźnie
(cykl czteroletni)

1. **Przedmiot: geografia**
2. **Nauczyciel: Małgorzata Walasek**
3. **Geografia jest nauczana w zakresie podstawowym w klasach pierwszych, drugich i trzecich a w zakresie rozszerzonym w klasie pierwszej, drugiej, trzeciej i czwartej o profilu przyrodniczym lub matematyczno-informatycznym.**
4. **Oceniane formy aktywności i przypisywane im wagi wynikają z postanowień §19. ustęp 2. Statutu Szkoły:**

Lp.	Forma aktywności	Waga
1.	Matura próbna	3
2.	Sprawdzian	2
3.	Znajomość mapy	2
4.	Odpowiedź ustna	2
5.	Praca w grupach	1
6.	Aktywność	1
7.	Referat	2
8.	Praca nadobowiązkowa np. projekt, wykonanie pomocy	2
9.	Kartkówka/ do trzech lekcji, niezapowiedziana/	1
10.	Praca domowa	1
11.	Udział w Olimpiadzie, konkursie przedmiotowym	
	a) Etap szkolny	1-2
	b) Etap pozaszkolny	2
	c) Szczególne osiągnięcia	3
12.	Test kompetencji	2

5. **Zasady zaliczania obowiązkowych form aktywności w przypadku usprawiedliwionej nieobecności są zgodne z postanowieniami Statutu Szkoły zawartymi w §18 ustęp 3, punkty 8-9. W zakresie oceniania obowiązują zasady zawarte w Statucie Szkoły w §18 ustęp 3, punkty 6-7 oraz 10-16.**

- uczeń, który opuścił pracę klasową jest zobowiązany do usprawiedliwienia nieobecności u nauczyciela przedmiotu,
- po usprawiedliwieniu nieobecności uczeń przystępuje do pracy klasowej w terminie uzgodnionym z nauczycielem przedmiotu,
- każdy uczeń ma prawo do poprawy jednej pracy klasowej w ciągu połowy roku szkolnego w terminie wyznaczonym przez nauczyciela przedmiotu, do średniej liczy się tylko ocena z poprawy, nauczyciel przedmiotu ma prawo decydować o kolejnych poprawach. Nie przystąpienie do poprawy w terminie wyznaczonym przez nauczyciela jest równoznaczne z rezygnacją ucznia z tego prawa.
- w uzasadnionych przypadkach uczeń ma prawo zgłosić nieprzygotowanie do lekcji przed rozpoczęciem zajęć (jedno nieprzygotowanie w semestrze przy wymiarze 1 godziny lekcyjnej tygodniowo, dwa nieprzygotowania w semestrze przy wymiarze więcej niż 2 godzin tygodniowo),

- jeśli uczeń korzysta z niedozwolonej pomocy w czasie pracy kontrolnej, to otrzymuje ocenę niedostateczną bez możliwości jej poprawy,

Ze względu na specyfikę sprawdzianów / prace często w oparciu o liczne załączniki dostarczone przez nauczyciela / uczeń otrzymuje je do wglądu na lekcji, natomiast rodzice bądź opiekunowie prawni mają możliwość zapoznania się z pracami ucznia poprzez indywidualną konsultację z nauczycielem. Może się ona odbywać podczas zebrań śródkresowych lub w terminie uzgodnionym wcześniej z nauczycielem / kontakt telefoniczny, dziennik librus lub umowa ustna przez dziecko /.

6. Wymagania edukacyjne wynikają z obowiązującej podstawy programowej zawartej w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z 30 stycznia 2018 – stanowią załącznik do PSO z geografii.

7. Ogólne kryteria oceny są następujące:

Ocena celująca

Ocenę tę otrzymuje uczeń, który twórczo rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania, pomysłowo i oryginalnie rozwiązuje nietypowe zadania, bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach geograficznych lub olimpiadach pokrewnych, posiada wiedzę objętą obowiązującym programem nauczania.

Ocena bardzo dobra

Ocenę tę otrzymuje uczeń, który opanował pełen zakres wiadomości i umiejętności przewidzianych programem nauczania oraz potrafi sprawnie poruszać się w tematyce geograficznej, samodzielnie rozwiązywać problemy, wykazać się znajomością pojęć i terminów oraz umiejętnością poprawnego ich zastosowania w sytuacjach typowych i nietypowych, posługiwać się poprawnie terminologią geograficzną, samodzielnie zdobywać wiedzę i umiejętności, przeprowadzać prawidłową analizę związków przyczynowo-skutkowych zachodzących pomiędzy elementami środowiska geograficznego, w oparciu o źródła przeprowadzić analizę procesów i określić ich konsekwencje.

Ocena dobra

Ocenę tę otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową oraz wybrane elementy programu nauczania a także potrafi: samodzielnie wyjaśniać typowe zależności, posługiwać się terminologią geograficzną z nielicznymi potknięciami i błędami, sprawnie rozwiązywać zadania geograficzne, przeprowadzić prostą analizę związków przyczynowo-skutkowych zachodzących pomiędzy elementami środowiska geograficznego, samodzielnie dokonać analizy danych statystycznych przedstawionych w różnej formie, w oparciu o dane liczbowe sporządzić diagramy, wykresy, kartodiagramy itp.

Ocena dostateczna

Ocenę tę otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową, co pozwala mu na wykazanie się znajomością i rozumieniem podstawowych pojęć i terminów geograficznych, stosowanie poznanych pojęć i terminów w sytuacjach typowych, wykonywanie prostych obliczeń geograficznych, wskazywanie elementarnych związków przyczynowo-skutkowych zachodzących pomiędzy elementami środowiska geograficznego, samodzielne rozwiązywanie elementarnych zadań geograficznych.

Ocena dopuszczająca

Ocenę tę otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową w takim zakresie, że potrafi samodzielnie lub z niewielką pomocą nauczyciela wykonać ćwiczenia i zadania o niewielkim stopniu trudności, wykazać się znajomością i rozumieniem najprostszych pojęć i terminów geograficznych, wskazać elementarne związki pomiędzy składnikami środowiska geograficznego.

Ocena niedostateczna

Ocenę tę otrzymuje uczeń, który nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności wynikających z programu nauczania oraz nie radzi sobie ze zrozumieniem najprostszych pojęć i terminów geograficznych, nie potrafi nawet przy pomocy nauczyciela wykonać najprostszych ćwiczeń i zadań, nie wykazuje najmniejszych chęci współpracy w celu uzupełnienia braków oraz nabycia podstawowej wiedzy i umiejętności.

8. Tabela z progami procentowymi do prac pisemnych:

Ocena	Progi procentowe
5+	<93% – 100%>
5	<85% – 93%>
4+	<78% – 85%>
4	<70% – 78%>
3+	<60% – 70%>
3	<50% – 60%>
2+	<40% – 50%>
2	<30% – 40%>
1+	<25% - 30%>

9. Dostosowanie Przedmiotowego Systemu Oceniania do możliwości uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

1. Uczniowie, którzy uzyskali opinię Poradni Psychologiczno-pedagogicznej o specjalnych potrzebach edukacyjnych (Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r.) traktowani są indywidualnie i oceniani z uwzględnieniem zaleceń poradni.
2. Obowiązkiem nauczyciela jest jak najlepsze dostosowanie wymagań edukacyjnych ucznia do jego możliwości i potrzeb edukacyjnych oraz psychofizycznych.
3. Uczniowie ze stwierdzoną dysfunkcją wymagają w szczególności wzmocnienia poczucia własnej wartości, zapewnienia poczucia bezpieczeństwa oraz zwiększania motywacji do nauki.

Dostosowanie obejmuje następujące obszary:

- warunki procesu dydaktycznego,
- warunki dotyczące sprawdzania wiedzy i umiejętności,
- zewnętrzną organizację nauczania.

Specyficzne trudności w uczeniu się:

Dysgrafia:

Dostosowanie wymagań w odniesieniu do formy tekstu. W przypadku, gdy nauczyciel ma trudności w odczytaniu pracy może poprosić ucznia o przeczytaniu fragmentu testu lub odpytać go ustnie z

danego materiału. Warto też prosić ucznia o pisanie drukowanymi literami lub pisanie prac przy użyciu komputera. Ocenie nie podlega czytelność, estetyka prac tylko ich wartość merytoryczna.

Dysleksja i dysortografia:

Dostosowanie wymagań wiąże się z wydłużeniem czasu na prace pisemne na sprawdzianie o 5-10 minut (w zależności od rodzaju pracy). Nauczyciel powinien sprawdzić czy polecenia szczególnie na sprawdzanie zostały przez ucznia dobrze zrozumiane. Zaleca się polecenia krótkie i proste. Podczas odpowiedzi ustnych nauczyciel może zadawać pytania naprowadzające lub pomocnicze. W razie potrzeby można podzielić materiał na części. W pracach pisemnych ocenie nie podlegają błędy ortograficzne. Pisanie prac pisemnych może odbywać się ze słownikiem ortograficznym. Przed wezwaniem ucznia do odpowiedzi należy dać mu czas na powtórzenie materiału i skoncentrowanie się. W razie potrzeby zalecane jest wydłużenie czasu pracy na niektóre zadania oraz zwiększenie czasu na opanowanie danego słownictwa. Ważne jest nauczanie polisensoryczne.

Uczeń z zaburzeniami funkcji słuchowo-językowych (np. słabosłyszący):

- ważne jest zapewnienie pomieszczenia z dobrą akustyką, w razie potrzeby zamknięte okna i posadzenie ucznia w pierwszej ławce;
- nauczyciel powinien znajdować się blisko ucznia gdy przekazuje informację słowną;
- wydłużenie czasu na udzielenie odpowiedzi (np. w przypadku ucznia jękającego się) oraz na uczenie się nowego słownictwa;
- sprawdzanie czy uczeń dobrze zrozumiał treść polecenia, w razie potrzeby udzielanie dodatkowych wskazówek;
- zwiększenie metod wykorzystujących zmysł wzroku – pomoce wizualne (historyjki obrazkowe, ilustracje).

Uczeń z zaburzeniami funkcji wzrokowo-przestrzennych (np. słabowidzący):

- posadzenie ucznia w pierwszej ławce, zapewnienie właściwego oświetlenia;
- wydłużony czas na sprawdzianach i na wykonanie określonych zadań na lekcji, a także na opanowanie nowego materiału;
- materiał, który sprawia uczniowi trudność jest dzielony na mniejsze części;
- częste korzystanie z materiałów audio;
- dostarczenie tekstów drukowanych w wersji powiększonej;
- stawianie pytań typu „co widzisz?”, żeby sprawdzić czy należy pomóc uczniowi we właściwej interpretacji materiału.

Uczniowie z niepełnosprawnością ruchową:

- dopasowanie stołu, krzesła do potrzeb fizycznych ucznia;
- w razie potrzeby zapewnienie asystenta (osoby, która będzie pomagała w poruszaniu się lub przemieszczaniu osobie);
- jeśli niepełnosprawność wiąże się z brakiem możliwości pisania to dostarczanie materiałów skserowanych albo w formie audiowizualnej.

Uczniowie z chorobami przewlekłymi lub uczniowie, którzy doznali sytuacji kryzysowych, traumatycznych:

- dostosowanie tempa zajęć, zadania domowe dopasowane do możliwości ucznia związanych z sytuacją zdrowotną;
- w razie potrzeby wydłużenie terminu związanego z poprawą sprawdzianów, wyznaczanie indywidualnego terminu;
- możliwość wydłużenia czasu przeznaczonego na pisanie sprawdzianu lub odpowiedzi ustną;
- jeśli zajdzie taka potrzeba wolniejsze tempo pracy;
- udzielanie pomocy, wyjaśnień, motywowanie do pracy;
- szczególny nacisk kładzie się na wsparcie emocjonalne.

Uczniowie nadpobudliwi (np. ADHD) i zespół Aspergera:

- stosowanie krótkich poleceń używając zdecydowanego tonu;
- wyznaczenie jasnego celu i dzielenie materiału na mniejsze partie;
- eliminowanie bodźców rozpraszających z otoczenia;
- używanie jednoznacznego języka, wyjaśnianie metafor, wyrazów wieloznaczne.

Uczniowie z mózgowym porażeniem dziecięcym, epilepsją:

- stosowanie krótkich i zrozumiałych poleceń;
- możliwość wydłużenia czasu na opanowanie większej ilości materiału;
- umiejscowienie ucznia w pierwszej ławce blisko tablicy;
- w miarę możliwości stosowanie ustną formę odpowiedzi.

Wszyscy uczniowie o specjalnych potrzebach edukacyjnych powinni mieć ułatwiony oraz umożliwiony dostęp do korzystania z pomocy dydaktycznych. Należy często sprawdzać prace domowe, tak aby na bieżąco eliminować błędy. W sposób szczególny trzeba zadbać o rozwijanie zainteresowań oraz podtrzymywanie motywacji do nauki. Bardzo ważną rolę spełniają różnego rodzaju wzmocnienia pozytywne, np. zachęta, pozytywna informacja zwrotna, docenianie nawet małych sukcesów. W ocenie ucznia uwzględniany jest wysiłek i wkład pracy ucznia, jego aktywność, zaangażowanie, systematyczność a więc stosunek do obowiązków szkolnych, a nie same efekty pracy. Przy ocenianiu prac uczniów ze specjalnymi wymaganiami ocenie nie podlegają błędy wynikające z ich deficytów. Nie można karać za objawy choroby. Należy chronić przed przemocą ze strony grupy rówieśniczej.

Praca z uczniem zdolnym:

- należy poszerzać materiał prezentowany na zajęciach;
- motywować do uczestnictwa w konkursach i olimpiadach;
- przydzielać uczniom zdolnym bardziej ambitne zadania podczas pracy grupowej, indywidualnej;
- dawać możliwość wyboru zadań i prac dodatkowych;

10. Ewaluacja przedmiotowego systemu oceniania.

a) Przedmiotowy system oceniania powinien służyć uczniom i ich rodzicom w obiektywnym określeniu osiągnięć uczniów.

b) Nauczyciel, zbierając opinie uczniów, ich rodziców oraz na podstawie własnych obserwacji, może zmieniać powyższe zasady. O każdej zmianie musi powiadomić uczniów i dokonać zapisu w systemie oceniania.

c) Informacje o jakości systemu oceniania nauczyciel może czerpać od uczniów i ich rodziców w formie:

- rozmów i dyskusji,
- ankiet wypełnianych przez uczniów i ich rodziców.

d) Po roku nauczyciel dokonuje analizy i usuwa ewentualne niedociągnięcia.

Wszelkie przepisy nie zawarte w PSO rozstrzyga WSO.